

AUGUST STRINDBERG

Reformförsök

Ur *Giftas I* (1884)

5

Hon hade med äckel sett hur flickorna uppfostrades till hushållerskor åt blivande män. Därför hade hon lärt ett yrke som kunde föda henne under alla livets förhållanden. Hon kunde göra blommor.

10

Han hade med smärta sett hur flickorna satt och väntade på att bli försörjda av sina blivande män; han ville gifta sig med en fri självständig kvinna som kunde föda sig själv, så skulle han i henne se sin jämlike och ha en kamrat för livet, och inte en hushållerska.

15

Och så ville ödet att de träffades. Han var målare, artist, och hon gjorde som sagt blommor, och det var i Paris de fått de där nya idéerna.

20

Det var ett stilfullt äktenskap. De hade tagit sig tre rum i Passy. Ateljén låg mitt i; herrns rum på ena och fruns rum på andra sidan. De skulle inte ha gemensam säng; ett sådant svineri, som inte hade den minsta motsvarighet i naturen och som bara gav anledning till överdrift och okynne. Och, tänk, att klä av sig i samma rum, hu! Nej, var och en sitt rum; och så ett neutraliserat gemensamt rum, ateljén. Ingen tjänare; ty de skulle göra köket gemensamt. Bara en gumma som kom om morgnar och kvällar.

25

Det var väl uträknat och det var alldeles riktigt tänkt.

– Men när ni får barn? invände tvivlaren.

– Vi ska inte ha några barn!

30

– Bon! De skulle inte ha några barn!

Det var förtjusande! Han gick ner på torget om morgnarna och köpte upp. Därpå gjorde han kaffet. Hon sopade, bäddade och städade. Och så satte de sig till arbete. – När de tröttnat på det, så pratade de en stund,
 5 gav varandra ett litet råd, skrattade och hade så roligt. Och när det led till middan, gjorde han eld och hon sköljde grönsakerna. Han passade pot-au-feun medan hon sprang ner i kryddbön och så dukade hon medan han lade upp maten.

10 Men inte levde de som syskon. De tog god natt om kvällen och så gick var och en till sig. Men så knackade det på fruns dörr och så ropade det: kom in! Men sängen var trång och det blev aldrig något mackel, utan var och en vaknade i sin säng om morgonen. Och så knackade det i
 15 väggen.

– God morgon, min flicka! Hur står det till i dag?

– Jo, tack så bra, hur mår du själv!

Det var alltid nytt att träffas om morgnarna och det blev aldrig gammalt.

20 Och om kvällarna gick de ut ibland tillsammans, och råkade landsmän på Syrach. Och hon var inte generad av tobaksrök och hon generade aldrig.

Det var idealet för äktenskap, menade de andra, och de hade aldrig sett ett så lyckligt par.

25 Men flickan hade föräldrar som bodde långt bort. Och de skrev och frågade ideligen om inte Lisen hade förhoppningar än, ty de längtade så att få ett barnbarn. Lisen skulle komma ihåg att äktenskapet var gjort för barnens skull och inte för föräldrarnas. Detta menade
 30 Lisen var en gammaldags åsikt. Men då frågade mamma om det var meningen att utrota mänskosläktet med de nya

idéerna. Det hade Lisen inte tänkt på, och det brydde hon sig inte om. Hon var lycklig och hennes man med, och nu hade världen äntligen sett ett lyckligt äktenskap, och därför var världen avundsjuk.

5 Men roligt hade de. Ingen var den andras herre och kassan repartiserade de till. Ena gången förtjänade han mer, andra gången hon, men det jämnade ut vartannat.

Och när de hade födelsedag sedan. Då vaknade frun av att madamen kom in med en blombukett och en liten
10 brevlapp med målade blommor på, och så kunde hon få läsa. »Fru Blomsterknopp gratuleras av sin målarkladd och inviteras till en briljant frukostrisp på hans rum – nu genast!» Och så knackade det i väggen och så fick frun på sig morgonrocken, och så knackade det på herrns dörr och
15 så – kom in! Och de åt frukost på sängen, på hans säng, och madamen stannade där hela förmiddan. Det var förtjusande!

Och det blev aldrig gammalt. Ty det räckte i två år. Och alla spåmän spådde fel. Så skulle äktenskapet vara.

20 Men så hände det sig att frun blev sjuk. Hon trodde att det var tapeterna, men han gissade på bakterier. Ja det var bestämt bakterier!

Men det var något i olag också. Det var inte som det skulle vara. Det var bestämt en förkylning. Och så blev frun
25 så fet. Skulle hon kunna ha fått en växt, som man läste så mycket om.

Ja, det var bestämt en växt. Och så gick frun till en läkare. Och när hon kom hem så grät hon. Det var verkligen en liten växt, men en som skulle fram i dagsljuset
30 i sinom tid och bli blomma och gå i frö den också!

Mannen grät inte. Han tyckte det var stil, och så gick den lymmel och skröt med det på Syrach. Men frun grät igen. Hur skulle det nu gå med deras ställning till varandra? Inte kunde hon förtjäna något mer på arbete och
5 hon måste äta hans bröd.

Och så måste de ha en piga. Hu, de pigorna!

All omtanke, all företänksamhet, allt förutseende hade strandat på det oundvikliga.

Men svärmor skrev entusiastiska gratulationsbrev och
10 upprepade gång på gång att äktenskapet var av Gud stiftat för barnens skull; föräldrarnas nöje var bara en bisak.

Hugo bedyrade att han aldrig skulle tänka på att hon inte förtjänade något! Drog hon inte nog till bo med sitt arbete för hans barn, var inte det också pengars värde. Är
15 inte pengar endast arbete! Alltså betalade hon ju också sin part. Men det grodde länge i henne att hon skulle äta hans bröd, men när den lilla kom, så glömde hon alltsammans. Och hon blev hans hustru och kamrat som förut, men hon blev dessutom hans barns mor och det tyckte han var det
20 bästa av alltsammans.

